

Latvijas
Biozinātņu un
tehnoloģiju
universitāte

Datu ticamības nozīme lēmumu pieņemšanā lopkopības saimniecībā

Diāna Ruska, Laima Bērziņa, Daina Kairiša, Līga Paura, Elita Aplociņa, Inga Muižniece,
Lāsma Cielava, Viktorija Ņikonova, Patrīcijas Paula Pauliņa, Didzis Dreimanis
DZĪVNIEKU ZINĀTŅU INSTITŪTS, LPTF

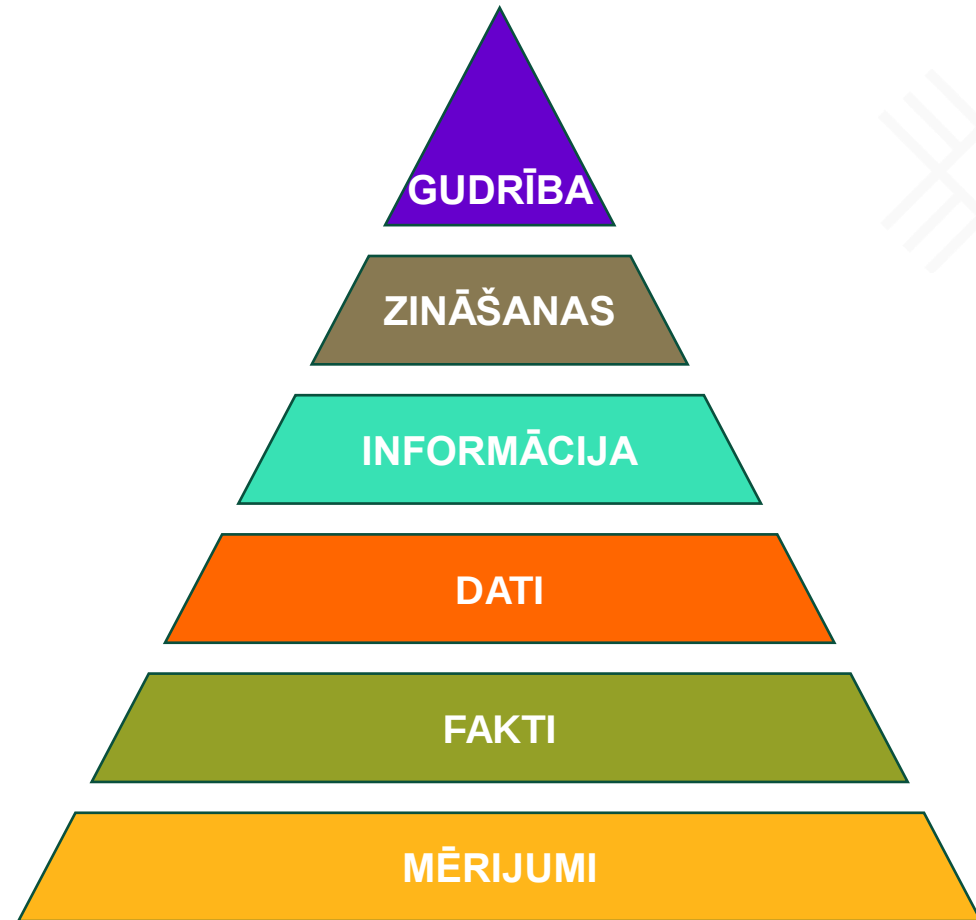
“Ražas svētki Vecaucē – 2025: Ne diena bez lietus!”

Zināšanu pamats

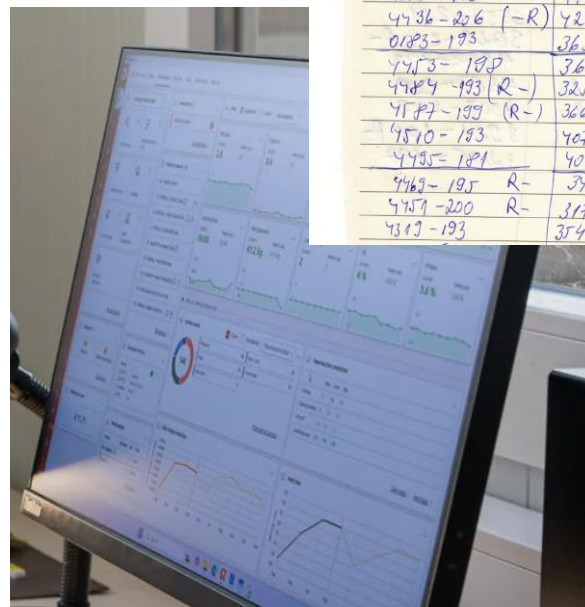
◆ Dati :

- fakti vai informācija, ko parasti izmanto, lai aprēķinātu, analizētu vai plānotu kaut ko;
- informācija, ko ģenerē vai uzglabā dators.

<https://www.britannica.com/dictionary/data>

- ◆ Un vël ...

365 dienu perioda vidējais rezultāts

Raksts	Ost.	Rep.	Raksts	Raksts	Raksts	Nespēj skatīties		Apzīmējums		Grūtniec.		Sāt. reizes	% ir +2x	Sāt. interv.	Serv. pār. >120.	% p.p.
						skatīties	skatīties	1 skatīties	1x	skatīties	skatīties					
19.04.2021	40	148		17.04.2021	301	222	70	64	69,7	18	2,8	33,3	50	100	61,1	11,1
18.04.2021	14	150	15,0	16.04.2021	210	126	84	10	26	69,6	4	25	25,0	140	163	50
10.04.2021	24	242	24,2	15.04.2021	365	219	146	16	69,6	15,2	21	44,8	24,1	240	107	27,6
1.4.2021	10	20	2,0	17.04.2021	20	50	60	74	14	29	35,7	57,1		159	64	14,3
2.4.2021	5	18	0,5	365 dienas	16,1	28,9	65	6,4	41,2	27	32,2	48,4		147	48,3	10,0
				Jaunais	skatīties	skatīties	mān.	15m	skatīties	reizes	1x	+2x		Grūtn.	vid. d.	%
				17.04.2021	70	44	15	27,3								
				365 d.	71,5	18,1	24,2	18,8	15	67,6	13,5	15m	52	38,8	16	

savilkums

kopas skaitura p.p. S.S. sk.	+200	skatīties	skatīties	skatīties	skatīties	skatīties	skatīties	skatīties	skatīties	skatīties	skatīties	skatīties	skatīties	skatīties	skatīties	skatīties	skatīties
10.04.2021	10,6	34,4	12,6	37,8	27,3	10,6	26,9	10,5	9,999	9,1	15,4	18,8	10,7	8,995	43,8	36,5	34,4
19.04.2021	27,9	18,5	58,7	8	27,2	21,1	68,7	16	22	13,1	32,3	49,5	7	66	21,1	1	58,7
Kopā	28	27,6	56,5	11	38	21,5	4	630	17	38	13,5	19	53,5	24	104	20,2	1
365 d.	26,9	38,6	37,87	39,3	36,5	32,2	38,9	9,999	44,7	36,5	24,4	62,95	63,2	100,0	38,6	100,0	9,999

Kontroles rezultātu analīze

Kontroles datums	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts
17.04.2021	124	104	20,2	20,2	4,33	4,34	583	21,4									
20.03.2021	126	110	20,1	20,5	4,2	4,86	439	23,4									
18.04.2021	129	113	17,5	21,4	5,17	4,71	330	22,3									

365 dienu perioda vidējais rezultāts

Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts
17.04.2021	27,7	17,4	77,5	63,8	4,49	3,44	4,77	456	67,6								
19.04.2021	133,8	17,2	80,5	62,73	4,48	3,48	4,71	611	643,3								

Periods līdz 365 dienām

Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts	Raksts
17.04.2021	27,7	17,4	77,5	63,8	4,49	3,44	4,77	456	67,6								
19.04.2021	133,8	17,2	80,5	62,73	4,48	3,48	4,71	611	643,3								

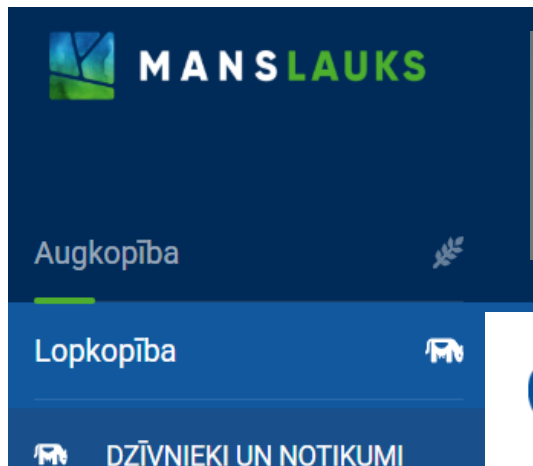

Latvijas
Biozinātņu un
tehnoloģiju
universitāte

Zemkopības ministrija

Datu uzkrāšanas un analīzes rīki

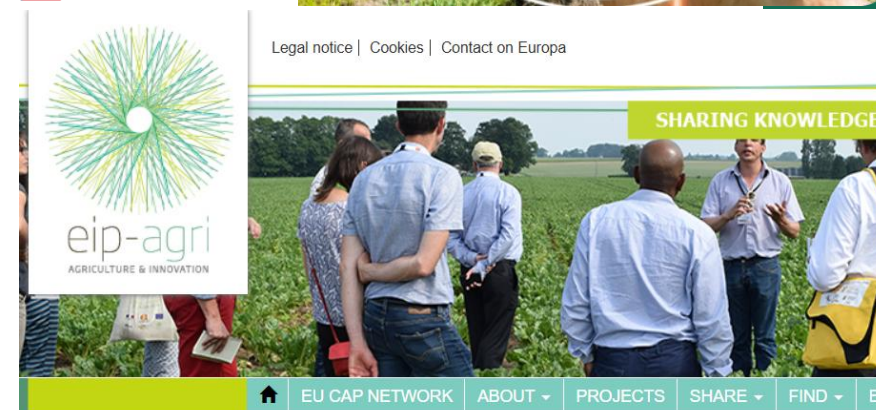
Welcome to the Cool Farm Tool Online!

Calcul Automatisé des Performances
Environnementales pour des Exploitations Responsables

SEG un Amonjaka Emisiju Aprēķins

European Commission > EIP-AGRI > Digital Agriculture > Developing digital technologies > Decision support tools

DIGITAL AGRICULTURE

Developing digital technologies

Decision support tools

<https://www.mvzf.lbtu.lv/lv/klimata-parmainu-samazinoshie-petijumi>

<https://cap2er.eu/> <https://akenza.io/> <https://info.manslauks.lv/>
12/11/2025

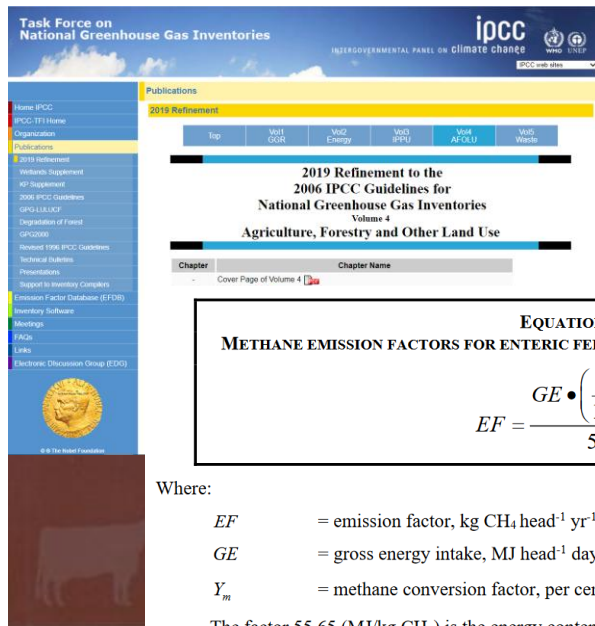
<https://mijnkringloopwijzer.nl/>

<https://app.coolfarmtool.org/account/login/?next=/www.lbtu.lv>

<https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/digitising-agriculture/developing-digital-technologies/decision-support-tools.html>

Datu izmantošana aprēķinos

$$\text{EQUATION 10.21}$$

$$\text{METHANE EMISSION FACTORS FOR ENTERIC FERMENTATION FROM A LIVESTOCK CATEGORY}$$

$$EF = \frac{GE \cdot \left(\frac{Y_m}{100}\right) \cdot 365}{55.65}$$

Where:

- EF = emission factor, kg CH₄ head⁻¹ yr⁻¹
 GE = gross energy intake, MJ head⁻¹ day⁻¹
 Y_m = methane conversion factor, per cent of gross energy in feed converted to methane

The factor 55.65 (MJ/kg CH₄) is the energy content of methane

NUTRIENT REQUIREMENTS OF DAIRY CATTLE Seventh Revised Edition, 2001

$$\text{NFE} = 100 - \text{CP} - \text{CF} - \text{EE} - \text{Ash}$$

$$\text{NFC} = 100 - \text{CP} - (\text{NDF} - \text{NDFCP}) - \text{EE} - \text{Ash}$$

EQUATION 10.21A (NEW) METHANE EMISSION FACTORS FOR ENTERIC FERMENTATION FROM A LIVESTOCK CATEGORY

$$EF = \text{DMI} \cdot \left(\frac{\text{MY}}{1000}\right) \cdot 365$$

Where:

- EF = emission factor, kg CH₄ head⁻¹ yr⁻¹
 DMI = kg DMI day⁻¹
 MY = Methane yield, g CH₄ kg DMI⁻¹ (Table 10.12)
 365 = days per year
 1000 = conversion from g CH₄ to kg CH₄

The formula for this method of TDN calculation is:

$$\text{TDN} = 96.35 - (\% \text{ADF} \times 1.15)$$

$$\text{TDN} = ((0.98 \times \text{PAF}) \times (100 - \text{CP} - \text{Fat} - \text{Ash})) + (\text{CP} \times (1 - (0.4 \times (\text{ADFIP} / \text{CP})))) + ((2.25 \times (\text{Fat} - 1) - 7))$$

$$\text{TDN} = 88.9 - (0.779 \times \text{ADF}\%)$$

Datu ticamība un kvalitāte

Primārie dati

- ◆ iegūtie saimniecībā veicot tiešus mērījumus vai uzskaiti
- ◆ Iekārtas dati
- ◆ Pieraksti uz papīra

Sekundārie dati

- ◆ Atskaites
- ◆ Literatūras avoti
- ◆ Ekspertu ieteikumi
- ◆ Saimnieka pieņēmumi
- ◆ Statistikas datubāze

Barības devas sagremojamība

Barības līdzekļi	Barības sagremojamība, %	Barības deva, kg
Siens	60	40
Skābsiens	64	20
Tauriņziežu + stiebrzāļu skābbarība	65	20
Salmi	44	1
Sakņaugi	88	5
Spēkbarība	83	7
Melase	97	2
Rauši un spraukumi	76	5
Vidēji aritmētiski	72	-
Vidēji svērta	66	-

Siltumnīcas gāzes emisiju aprēķins

Parametri	Datu izcelsme	Kūtsmēslu apsaimniekošanas sistēma	Piena izslaukums, kg d ⁻¹	Dzīvmasa, kg	Barības sagremojamība, %	Barības datu bāze	Emisijas, kg, CO ₂ eq. Slaucama gov, kg, gadā
Latvijas SEG inventarizācija 2024	Centrālas statistikas birojs	LBTU: Ganības 5% Kūtsmēsli 35% Šķidrmēsli 43% Digestāts 17%	24.6	570	67	Aprēķini pēc novērotās produktivitātes	5039
Saimniecība A	Saimniecības dati	Digestāts	39.1	708	74	Saimniecības dati	5822
Saimniecība B	Saimniecības dati	Kūtsmēsli Ganības	18.8	498	63	Saimniecības dati	4691
Saimniecība C	Saimniecības dati	Kūtsmēsli Ganības	30.1	670	63	Saimniecības dati	6090

Siltumnīcas gāzes emisiju aprēķins

Parametri	Datu izcelsme	Kūtsmēslu apsaimniekošanas sistēma	Zīdītāj govs dzīvmasa, kg	Barības sagremojamība, %	Barības datu bāze	Emisijas, kg, CO ₂ eq. Zīdītāj govs, kg, gadā
Latvijas SEG inventarizācija 2023	Centrālas statistikas birojs	LBTU: Ganības 78.7%, Kūtsmēsli 21.3% Šķidrmēsli 0%, Digestāts 0%	580	65	Aprēķini pēc novērotās produktivitātes	2691
Saimniecība A	Saimniecības dati	Šķidrmēsli Kūtsmēsli Ganības	712	65	Saimniecības dati	3183
Saimniecība B	Saimniecības dati	Kūtsmēsli Ganības	684	57	Saimniecības dati	3242
Saimniecība C	Saimniecības dati	Kūtsmēsli Ganības	696	53	Saimniecības dati	3606

Rezultātu nenoteiktība

Parametri	Emisijas, kg, CO ₂ eq. Slaucama govs, kg, gadā	Nenoteiktība, %	Emisijas, kg, CO ₂ eq. Zīdītājgovs, kg, gadā
Latvijas SEG inventarizācija	5039	↑	2691
Saimniecība A	5822	↓	3183
Saimniecība B	4691	↓	3242
Saimniecība C	6090	↓	3606

Saimniecības aktivitātes dati

Lēmumu pieņemšanai **saimniecībā**:

- nosakot darbu prioritāti
- kvalitātes uzlabošanai
- efektivitātes paaugstināšanai
- investīciju plānošanai u.c.

Lēmumu pieņemšanai **valstī**:

- attīstības stratēģija
- kopējā lauksaimniecības politika
- atbalsta maksājumi
- emisiju inventarizācija u.c.

kvalitatīvi dati = kvalitatīvi lēmumi
ticami dati = ticami rezultāti

Attēls avots: <https://www.istockphoto.com/vector/agriculture-industry-farming-people-and-animal-husbandry-concept-happy-smiling-gm1285081636-382022090>

Saimniecības aktivitātes dati

Lēmumu pieņemšanai:

- nosakot
- kvalitāte
- efektivitāti
- investīcijas

**Dati nav tikai informācija — tie ir
stratēģisks instruments gudrāku un
efektīvāku lēmumu pieņemšanai**

na valstī:
ijā
niecības politika
mi
zācija u.c.

kvalitatīvi dati = kvalitatīvi lēmumi
ticami dati = ticami rezultāti

Attēls avots: <https://www.istockphoto.com/vector/agriculture-industry-farming-people-and-animal-husbandry-concept-happy-smiling-gm1285081636-382022090>

Latvijas
Biozinātņu un
tehnoloģiju
universitāte

Paldies par uzmanību!

diana.ruska@lbtu.lv

Projekts finansēts no LR Zemkopības Ministrijas

Projekta nosaukums: Lauksaimniecības dzīvnieku radīto siltumnīcefektu
gāzu (SEG) un amonjaka emisiju novērtēšana un uzskaitē konvencionālās un
bioloģiskās saimniekošanas apstākļos.

Projekta numurs: S522/25-00-S0INZ03-000006

Zemkopības ministrija

